

N:o 62.

Af herr **P. O. Lundell**, om tull å ägg.

Förlidet år ingaf jag till Riksdagen en motion angående åsättande af tull å ägg. Denna motion vann visserligen icke då Riksdagens bifall, men den ringa majoritet, hvarmed den afslogs, och de alltjemt ökade skäl för bifall till en dylik framställning som förefinnas, föranleda mig att äfven i år framkomma med samma motion. Jag vill särskildt dervid framhålla, att importen af ägg äfven under sista året högst betydligt ökats eller från 63,770,000 stycken år 1900 till 73,171,000 stycken, motsvarande cirka 4,550,000 kilogram år 1901, sålunda en ökad import för året af 9 1/2 millioner stycken ägg. I Norge deremot, der man år 1897 åsatte ägg en införseltull å 20 öre kg., har importen efter hand nedgått från 1,252,500 kilogram år 1897 till 582,780 kg. år 1899 och blott 215,670 kg. år 1900, det sista år för hvilket officiella uppgifter för Norge stått mig till buds. Hur i detta hänseende förhållandena utvecklats i vårt land, vill jag närmare angifva med efterföljande statistiska uppgifter:

år 1890 infördes till Sverige	97,350	tjog ägg och utfördes	802,450	tjog
1896 » »	513,550	»	798,950	»
1898 » »	1,367,550	»	360,750	»
1899 » »	2,193,300	»	210,300	»
1900 » »	3,188,500	»	149,000	»
1901 » »	3,658,550	»	»	(uppgift saknas).

I vårt grannland Danmark har äggproduktionen gått i en helt annan riktning och utvecklats sig till en för landet synnerligen vigtig inkomstkälla.

För Danmark angifves nemligen i ett år 1900 utgifvet statistiskt arbete rörande landets näringar,

att Danmarks äggutförsel 1865 var	32,847 tjogvärda	23,722 kr.
»	1881 » 1,775,000 »	» 1,675,000 »
»	1890 » 6,275,800 »	» 5,719,450 »
»	1898 » 12,000,000 »	» 14,000,000 »
»	1899 » 15,150,000 »	» 16,000,000 »

Af senare uppgifter framgår att Danmarks äggexport år 1900 haft ett värde af cirka 18 millioner kronor och ansågs 1901 skola uppgå till 20 millioner kronor, samtidigt med att vi i Sverige ha ett importöfverskott, som bortför ur landet för ägg mer än tre millioner kronor årligen.

Dessa siffror ådagalägga tydligen, huru efterblifna vi äro i fråga om äggproduktion gent emot såväl Danmark som Norge, och vid närmare granskning finna vi tydligen, att vår tullagstiftning nästan uteslutande är orsaken till detta förhållande. Vi hafva nemligen med tullar belagt nästan alla de hufvudsakliga råmaterial, som äro nödvändiga för äggproduktionen, men deremot låtit den förädlade varan äggen till vårt land införas alldeles tullfritt, med den påföljd att alla de ansträngningar, som gjorts från våra hushållningssällskap, från föreningar för fjäderfäafvelns befrämjande och från enskilde för utveckling af vår äggproduktion, icke kunnat krönas med någon betydande framgång. Att sätta en näring, som är naturlig för landet, i denna ställning tror jag knappast kan gillas ens ur frihandelssynpunkt.

Vi hafva visserligen några fodermedel, som till oss få införas tullfritt, nemligen kli och oljekakor, samt hafva inhemsk hafre billig. Men oljekakor kunna icke användas till utfordring af höns, och kli och hafre blott till en mindre del, hvaremot de hufvudsakliga födoämnen, som måste användas för höns, äro hvete, korn och majs. För produktion af 10 kilo (cirka 8 tjog) ägg beräknas, att man bör använda 30 kilo af sistnämnda sädeslag; dessa 30 kilo draga en tull af en kr. 11 öre eller 11 öre för hvarje kilo producerade ägg.

En hönsgård, som kan producera t. ex. 3,000 kilo ägg per år, är för denna produktion underkastad en extra beskattning i tull för den råvara i spanmål, den behöfver använda, å ej mindre än 330 kronor, hvilken beskattning konkurrenten i Danmark alldeles undgår; äfven fördryras åtskilliga förbrukningsartiklar för äggproducenten genom industritullar.

Då nu denna tullskatt å råvaran för äggproduktionen ofta nära nog kan uppgå till hela den nettovinst, som kan intagas å denna handtering,

så må det icke förundra någon, att fjäderfäskötseln hos oss icke kunnat vinna någon större utveckling, och att en liten skyddstull för denna näring är högst nödvändig.

Detta har man ock insett i Norge, oaktadt man der har lägre spanmålstullar än hos oss, och der åsatt ägg en införseltull å 20 öre per kilogram med det lyckliga resultat, som här förut angifvits.

Och efter hvad man erfarit i fråga om utvecklingen af äggproduktionen under senare tider såväl i Danmark som Norge, så kan det icke vara tvifvel om att icke äfven vi skulle kunna betydligt uppdrifva denna näring, om vi stälde förutsättningarna för densamma lika med hvad som är förhållandet i Danmark och Norge; men detta kan med vårt tullsystem icke ske, med mindre än att vi å ägg åsätta en lämplig införseltull.

Väl har angifvits, att nedsättande å eller borttagande af majstullen skulle i hög grad gynna utvecklingen af fjäderfäskötseln, men fördelen häraf skulle enligt mitt förmenande icke blifva synnerligen stor, enär majs vid utfordring af fjäderfä med fördel användes endast vid gödning af utrangerade djur, men icke befordrar äggläggning.

Särskildt vill jag framhålla, hvilken stor vigt möjligheten att bedriva fjäderfäskötsel har för framgången af den nu på dagordningen stående egnahemsfrågan och utvecklingen af de små jordbruken. Jag har nemligen inhemtat, att den stora framgång, de små jordbruken vunnit i Danmark, till mycket stor del är beroende på möjligheten för dem att idka fjäderfäskötsel såsom binäring. Hönsen skötas utan vidare kostnad till största delen af husmännens hustrur och barn och hindra icke, att mannen kan taga främmande arbete under mellantider, då hans lilla jordbruk icke upptar hela hans tid. Det säges ock, att största delen af de 20 millioner, hvilka tillföras landet genom äggexporten, kommer de små jordbrukarne till godo. För utsträckningen af de små jordbruken i Sveriges sydliga och mellersta delar har fjäderfäskötseln en nästan större betydelse än i Danmark, enär detta lands bättre jord och tätare befolkning gör det lättare att der drifva mjölk-hushållning äfven för dem, som endast kunna hålla en å två kor; deremot är det å de spridda småbruken och skogstorpen på många ställen i Sverige ofta omöjligt att aflemna mjölk en å två gånger om dagen till något mejeri, men jmförelsevis lätt att aflemna ägg en å två gånger i veckan.

Mot tull å ägg kan icke heller anföras, att dessa äro någon nödvändighetsvara för den fattiges bord, utan kan med skäl sägas, att den bättre konjunktur en tull kan bereda äggproduktionen skall förbättra existensvilkoren för den fattige på landet, och att tullskatten kommer nästan uteslutande att betalas endast af de mera bemedlade.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag härmed föreslå, att Riksdagen måtte besluta åsättande af en tull å 20 öre på hvarje kilogram ägg, som hit till riket införes, beräknad å äggens nettovigt, med 10 procent afdrag för det emballage, hvori äggen kunna vara inpackade.

Stockholm den 26 januari 1902.

P. O. Lundell.